

بررسی ارتباط عوامل اقتصادی و جمعیت‌شناختی با رضایت جنسی و زناشویی

در یک نمونه از زنان ایرانی در سال‌های ۹۵-۱۳۹۴

طیبه درونه^۱، گیتی ازگلی^۲، زهره شیخان^۳، ملیحه نصیری^۴

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: رضایت جنسی و زناشویی، دو نشانگر روابط زوجین، تحت تأثیر عوامل متعددی هستند. از این میان، نقش عوامل اقتصادی و جمعیت‌شناختی بر رضایت زناشویی تأخیری مطرح شده است؛ اما شواهد در این زمینه به خصوص در مورد تأثیر عوامل اقتصادی بر رضایت جنسی در زنان ایرانی اندک است. از این رو، مطالعه‌ی حاضر با هدف تعیین ارتباط عوامل اقتصادی و جمعیت‌شناختی با رضایت جنسی و زناشویی زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی-درمانی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شد.

روش‌ها: این مطالعه‌ی توصیفی-تحلیلی بر روی ۲۰۰ زن در سال‌های ۹۵-۱۳۹۴ در مراکز بهداشتی-درمانی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی که به طور تصادفی انتخاب شدند، صورت گرفت. ابزار پژوهش شامل پرسش‌نامه‌ی مشخصات جمعیت‌شناختی، رضایت جنسی Larson و شاخص زناشویی Hudson و پرسش‌نامه‌ی اجتماعی-اقتصادی بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون‌های Independent t، ضریب همبستگی Pearson، One-way ANOVA و Regression خطی تحلیل شد.

یافته‌ها: سن زوجین، مدت ازدواج، تحصیلات زوجین، شاخص دارایی و درآمد مستقل زنان با رضایت جنسی ارتباط معنی‌داری داشتند ($P < 0/05$). تحصیلات مردان، شاخص دارایی و درآمد مستقل با رضایت زناشویی زنان ارتباط داشت ($P < 0/05$). Regression خطی نشان داد که شاخص دارایی، قوی‌ترین ارتباط را با رضایت جنسی و زناشویی داشت ($P < 0/001$).

نتیجه‌گیری: شرایط اقتصادی و جمعیت‌شناختی بر رضایت جنسی و زناشویی اثر می‌گذارند. پیشنهاد می‌شود بررسی‌های مشابه با نمونه‌گیری هم‌زمان از مراکز خصوصی و دولتی صورت گیرد تا افراد بیشتری با طیف متنوعی از وضعیت اقتصادی پوشش داده شوند.

واژگان کلیدی: رضایت جنسی، زناشویی، رضایت، عوامل اقتصادی، عوامل جمعیت‌شناختی

ارجاع: درونه طیبه، ازگلی گیتی، شیخان زهره، نصیری ملیحه. بررسی ارتباط عوامل اقتصادی و جمعیت‌شناختی با رضایت جنسی و زناشویی در یک

نمونه از زنان ایرانی در سال‌های ۹۵-۱۳۹۴. مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۳۹۶؛ ۳۵ (۴۱۸): ۵۶-۵۰

مقدمه

بر پایه‌ی رابطه‌ی دو سویه بین رضایت زناشویی و رضایت جنسی، ناراضی‌تبی از هر یک منجر به کاهش دیگری می‌شود و در صورت بروز تعارضات جدی، حتی می‌تواند به گرایش به روابط خارج از خانواده نیز منجر شود (۱). در فرهنگ اسلامی، به کیفیت روابط زناشویی و تأمین رضایت جنسی جهت استحکام خانواده توجه ویژه‌ای شده

است (۲). در جامعه‌ی امروز، افزایش آمار طلاق که نشان دهنده‌ی بحرانی جدی در سلامت روابط خانوادگی است (۳)، توجه به رضایت زناشویی و رضایت جنسی را جهت ارتقای کیفیت زندگی زوجین ضروری می‌سازد.

در شمار عوامل متنوع جسمی، روانی و عاطفی که بر رضایت جنسی (۴) و زناشویی (۵) اثرگذارند، عوامل اقتصادی نیز مطرح

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، دفتر تحقیقات و فن‌آوری دانشجویی، گروه مامایی و بهداشت باروری، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

۲- استادیار، گروه مامایی و بهداشت باروری، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

۳- مربی، گروه مامایی و بهداشت باروری، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

۴- استادیار، گروه آمار زیستی، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

Email: gozgoli@gmail.com

نویسنده‌ی مسؤول: گیتی ازگلی

سه‌میه‌ای تعیین گردید. نمونه‌گیری در نیمه‌ی دوم سال ۱۳۹۴ به روش دسترس انجام شد. ابزار پژوهش شامل چهار پرسش‌نامه بود.

پرسش‌نامه‌ی محقق ساخته‌ی جمعیت‌شناختی که حاوی سؤالاتی در خصوص سن زوجین، فاصله‌ی سنی آنان و مدت ازدواج بود.

پرسش‌نامه‌ی رضایت جنسی (Inventory of sexual satisfaction) یا (ISS) که توسط Larson در سال ۱۹۹۸ طراحی شده (۱۴) و حاوی ۲۵ سؤال با پاسخ‌هایی در قالب لیکرت ۵ نمره‌ای می‌باشد. در سؤالات ۱-۳، ۱۰، ۱۳-۱۲، ۱۷-۱۶، ۱۹ و ۲۳-۲۱، گزینه‌ی «هرگز» امتیاز ۱ دریافت کرده و سایر سؤالات، به طور معکوس نمره‌دهی می‌شوند. نمرات ۵۰-۲۵، ۷۵-۵۱، ۱۰۰-۷۶ و ۱۲۵-۱۰۱ به ترتیب معادل عدم رضایت، رضایت کم، متوسط و بالا می‌باشند. روایی ابزار قابل قبول است (۱۵) و پایایی آن در این مطالعه با Cronbach's alpha معادل ۰/۸۱ تأیید شد.

شاخص رضایت زناشویی (Inventory of marital satisfaction) (IMS) توسط Hudson در سال ۱۹۹۲ طراحی (۱۶) و توسط ترکان و مولوی نسخه‌ی فارسی آن تهیه شد (۱۷). این پرسش‌نامه، حاوی ۲۵ سؤال در طیف لیکرت از همیشه (نمره‌ی ۷) تا هیچ‌گاه (نمره‌ی ۱) می‌باشد. در نمره‌گذاری، نمرات سؤالات ۱، ۵، ۳، ۸-۹، ۱۱، ۱۳، ۱۶، ۲۱-۱۹ و ۲۳ معکوس است و با بقیه‌ی سؤالات جمع می‌شود. تعداد سؤالات پاسخ داده شده، از جمع نمرات کسر و در ۱۰۰ ضرب و بر ۶ برابر سؤالات پاسخ داده شده، تقسیم می‌شود. رقم حاصل بین ۱۰۰-۰ می‌باشد. دو نمره‌ی برش ۳۰ و ۷۰ وجود دارد؛ نمرات بالای ۳۰ دال بر مشکلات قابل ملاحظه و نمرات بالای ۷۰ نشانگر استرس شدید در روابط است. روایی و پایایی (Cronbach's alpha بالای ۰/۹) پرسش‌نامه در مطالعات دیگری تأیید شده است (۱۷).

پرسش‌نامه‌ی اجتماعی-اقتصادی که توسط کیانی و همکاران بر اساس کتب و مقالات معتبر علمی طراحی و اعتبار آن توسط متخصصین بررسی شد (۱۸). این پرسش‌نامه، شامل ۱۲ سؤال در مورد سال‌های تحصیل و در خصوص درآمد و شاخص‌داری، مشتمل بر ۱۲ متغیر اقتصادی (جاروبرقی، آشپزخانه‌ی مجزا، کامپیوتر، ماشین لباسشویی، ماشین ظرفشویی، حمام، فریزر، اتومبیل شخصی، موبایل، تلویزیون رنگی، انواع ویدئو و تلفن ثابت) است و نسبت آن بر حسب درصد محاسبه می‌گردد. وضعیت اشتغال به صورت سؤال باز مطرح شده و بر اساس فهرست مشاغل روز (۱۹) طبقه‌بندی شده و دارای ۳۰ طبقه‌ی شغلی است. سؤالاتی نیز به وضعیت درآمد مستقل زنان و حساب بانکی شخصی آنان مربوط است. روایی این پرسش‌نامه، به روش بررسی اعتبار محتوا ارزیابی شد (۲۰، ۱۸).

این پژوهش در کمیته‌ی اخلاقی دانشگاه شهید بهشتی با کد SBMU2.REC.1394.82 تأیید شد. از کل نمونه‌ها، رضایت‌نامه‌ی

هستند (۶). مسایل جنسی و زناشویی هر جامعه‌ای، خاص آن جامعه می‌باشد (۷). در جامعه‌ی امروز ما، عوامل اقتصادی در شروع زندگی زوجین بیش از پیش خودنمایی می‌کنند و گاهی به عنوان معیار ازدواج نیز لحاظ می‌شوند؛ به طوری که از موانع اصلی ازدواج جوانان، موانع اقتصادی هستند (۸)، اما این که «آیا به راستی این عوامل در رضایت افراد متأهل از زندگی زناشویی اثرگذارند یا خیر؟» نیازمند بررسی است. نتایج مطالعات در خصوص ارتباط وضعیت اقتصادی خانوار (۹، ۶) و رضایت از وضعیت اقتصادی (۱۰) با رضایت جنسی با تناقضاتی همراه است. ضمن این که در این بررسی‌ها، دارای و امکانات رفاهی خانوار، مسکن، درآمد و استقلال مالی زنان مورد بررسی قرار نگرفته است.

وضعیت اشتغال زنان نیز از چالش‌های مهم تحقیقات به شمار می‌آید؛ چرا که امروزه، حضور زنان در جامعه بیشتر شده است (۱۱). در زمینه‌ی تأثیر اشتغال زنان بر روابط زناشویی، طیفی از اثرات مثبت حاصل از رفاه و استقلال مالی (۱۲) تا اثرات منفی حاصل از استرس شغلی (۱۳) مطرح است.

مطالعات داخلی موجود، اغلب با تمرکز صرف بر رضایت زناشویی انجام شده‌اند و با وجود اهمیت رضایت جنسی در رضایت‌بخش شدن زندگی زناشویی، اطلاعات پایه در این زمینه در جامعه‌ی ایران اندک است (۶). بنابراین، بررسی هم‌زمان اثرات عوامل اقتصادی و جمعیت‌شناختی بر رضایت جنسی و زناشویی بر اساس دو ابزار استاندارد ضروری به نظر می‌رسد. از این رو، مطالعه‌ی حاضر با هدف تعیین ارتباط عوامل اقتصادی و جمعیت‌شناختی با رضایت جنسی و زناشویی زنان انجام شد.

روش‌ها

این مطالعه، یک مطالعه‌ی توصیفی-تحلیلی بود که در سال‌های ۹۵-۱۳۹۴ در مراکز بهداشتی-درمانی تابع دانشگاه شهید بهشتی در شهر تهران بر روی زنان مراجعه کننده به این مراکز انجام شد. معیارهای ورود شامل ملیت ایرانی، داشتن سواد خواندن و نوشتن، زندگی با همسر، توانایی زوجین برای برقراری رابطه‌ی جنسی طبیعی، نداشتن بیماری روانی و جسمی شناخته شده و عدم اعتیاد زوجین بودند. حداقل تعداد نمونه بر اساس فرمول حجم نمونه با $\alpha = 0/05$ و $\beta = 0/10$ ، تعداد ۱۶۵ نفر محاسبه شد که با در نظر گرفتن ریزش نمونه، حداقل تعداد نمونه‌ی مناسب ۲۰۰ نفر تعیین گردید.

از بین کل مراکز بهداشتی-درمانی دانشگاه، شش مرکز به روش تصادفی ساده انتخاب شدند و حجم نمونه در هر مرکز به روش

اداری- دفتری بودند و تنها ۳ درصد در سطوح مدیریتی اشتغال داشتند. بیشتر زنان (۷۶/۰ درصد) فاقد درآمد مستقل مستمر بودند، اما بیشتر آنان (۷۹/۰ درصد) حساب بانکی شخصی داشتند. متوسط و انحراف معیار شاخص دارایی $۸۴/۷۰ \pm ۱۳/۸۹$ بود. اغلب خانواده‌ها منزل شخصی نداشتند؛ ۴۵/۵ درصد مستأجر بودند و ۶/۵ درصد در منزل اقوام زندگی می‌کردند. میانگین و انحراف معیار زیربنای مسکن $۳۱/۴۸ \pm ۷۷/۷۱$ مترمربع بود و سرانه‌ی مسکونی خالص، $۲۳/۱۶ \pm ۹/۵۰$ مترمربع بر نفر بود.

رضایت جنسی و رضایت زناشویی همبستگی معنی‌داری داشتند ($P < ۰/۰۰۱$, $r = -۰/۶۹$). سن زن و شوهر، مدت ازدواج، تحصیلات زن و مردان و شاخص دارایی با رضایت جنسی همبستگی معنی‌داری داشتند ($P < ۰/۰۵۰$). تنها تحصیلات همسر و شاخص دارایی با رضایت زناشویی زنان همبسته بودند ($P < ۰/۰۵۰$).

میانگین رضایت جنسی زنان خانه‌دار کمتر از شاغلین و میانگین نمره‌ی شاخص زناشویی آنان بیشتر بود و از آن جایی که نمرات بالاتر این شاخص، معادل مشکلات بیشتر است، بنابراین زنان خانه‌دار رضایت زناشویی کمتری داشتند، اما تفاوت معنی‌دار نبود. میانگین رضایت جنسی زنانی که همسرشان کارمند اداری- دفتری و مدیریتی بود، بالاتر از سایرین بود. میانگین نمره‌ی شاخص زناشویی نیز در زنانی که همسرانشان کارمند سطوح مدیریتی و کارمند اداری- دفتری بودند، کمتر از همه‌ی طبقات شغلی بود؛ یعنی بالاترین رضایت زناشویی را داشتند، اما تفاوت‌ها معنی‌دار نبودند. رضایت جنسی و زناشویی در زنان دارای درآمد مستقل بیشتر بود ($P < ۰/۰۵۰$). داشتن حساب بانکی شخصی، ارتباط معنی‌داری با رضایت جنسی و زناشویی زنان نداشت.

نتایج Regression خطی چندگانه در خصوص ارتباط عوامل جمعیت‌شناختی و اقتصادی با رضایت جنسی و زناشویی به ترتیب در جدول‌های ۲ و ۳ آمده است.

کتبی اخذ شد. برای حفظ محرمانگی، نیازی به قید نام در پرسش‌نامه‌ها نبود. داده‌ها با نرم‌افزار آماری SPSS نسخه‌ی ۲۳ (version 23, IBM Corporation, Armonk, NY) و آزمون‌های Independent t، همبستگی Pearson، One-way ANOVA و Regression خطی تحلیل شد.

یافته‌ها

اطلاعات جمعیت‌شناختی در جدول ۱ آمده است. سن بیشتر زنان و همسرانشان ۲۶-۳۵ سال، فاصله‌ی سنی آنان کمتر از ۵ سال و مدت ازدواج آن‌ها ۶-۱۰ سال بود و دارای تحصیلاتی در سطح متوسطه تا دیپلم بودند. برخورداری از تحصیلات دانشگاهی در زنان (۴۳/۵ درصد) بیشتر از مردان (۳۶/۵ درصد) بود.

جدول ۱. مشخصات جمعیت‌شناختی زنان مورد مطالعه

متغیر (سال)	میانگین \pm انحراف معیار
سن	$۳۴/۰۱ \pm ۷/۳۹$
سن همسر	$۳۸/۶۶ \pm ۷/۹۱$
فاصله‌ی سنی	$۴/۷۳ \pm ۳/۴۵$
مدت ازدواج	$۱۲/۳۳ \pm ۷/۹۹$
تحصیلات	$۱۳/۱۳ \pm ۲/۹۳$
تحصیلات همسر	$۱۲/۵۷ \pm ۳/۵۰$

میانگین و انحراف معیار رضایت جنسی $۹۹/۷۵ \pm ۱۳/۷۶$ و رضایت زناشویی $۲۰/۴۶ \pm ۱۶/۴۳$ بود. اغلب زنان رضایت جنسی (۵۴/۵ درصد) و زناشویی (۷۶/۰ درصد) بالا داشتند.

بیشتر زنان (۷۷ درصد) خانه‌دار بودند. زنان شاغل نیز اغلب (۱۹/۵ درصد) به مشاغل اداری- دفتری مشغول بودند. اغلب مردان (۶۲/۰ درصد) شغل آزاد داشتند که بیشترین فراوانی مربوط به طبقه‌ی «مشاغل نیمه‌عادی: فروشنده‌گی» بود. کارمندان نیز اغلب در سطوح

جدول ۲. نتایج Regression خطی رابطه‌ی میان عوامل جمعیت‌شناختی و اقتصادی با رضایت جنسی

متغیر	B	خطای معیار	Beta	t	مقدار P
سن	-۰/۰۳۵	۰/۳۴۲	-۰/۰۱۹	-۰/۱۰۳	۰/۹۱۸
سن همسر	-۰/۰۵۵	۰/۳۱۲	-۰/۰۳۱	-۰/۱۷۵	۰/۸۶۱
مدت ازدواج	-۰/۳۱۲	۰/۲۶۸	-۰/۱۸۱	-۱/۱۶۴	۰/۲۴۶
تحصیلات	-۰/۷۵۲	۰/۴۷۳	-۰/۱۶۰	-۱/۵۹۲	۰/۱۱۳
تحصیلات همسر	۰/۵۹۲	۰/۳۵۴	۰/۱۵۱	۱/۶۷۰	۰/۰۹۶
شاخص دارایی	۰/۲۱۵	۰/۰۷۸	۰/۲۱۷	۲/۷۵۰	۰/۰۰۷
درآمد مستقل	-۳/۶۲	۲/۴۳۸	-۰/۱۱۳	-۱/۴۸۵	۰/۱۳۹
		$r^2 = ۰/۱۲$		$r^2 = ۰/۳۵$	

جدول ۳. نتایج Regression خطی رابطه‌ی میان عوامل جمعیت‌شناختی و اقتصادی با رضایت زناشویی

متغیر	B	خطای معیار	Beta	t	مقدار P
تحصیلات همسر	-۰/۳۶۰	۰/۳۵۲	-۰/۰۷۷	-۱/۰۲۲	۰/۳۰۸
شاخص دارایی	-۰/۲۳۲	۰/۰۸۹	-۰/۱۹۶	-۲/۶۱۱	۰/۰۱۰
درآمد مستقل	۳/۲۹۷	۲/۸۲۲	۰/۰۸۶	۱/۱۶۸	۰/۲۴۴
		$r^2 = ۰/۰۶$		$r = ۰/۲۵$	

بر اساس نتایج Regression خطی، از بین کل متغیرها، شاخص دارایی قوی‌ترین ارتباط را با رضایت جنسی و زناشویی داشت ($P < ۰/۰۰۱$).

بحث

مطالعه‌ی حاضر با هدف تعیین ارتباط عوامل اقتصادی و جمعیت‌شناختی با رضایت جنسی و زناشویی زنان صورت گرفت. بر طبق یافته‌ها، سن زوجین، مدت ازدواج، تحصیلات زوجین، شاخص دارایی و درآمد مستقل، با رضایت جنسی و تحصیلات مردان، شاخص دارایی و درآمد مستقل با رضایت زناشویی زنان همبستگی داشتند. Regression خطی نشان داد که شاخص دارایی، قوی‌ترین ارتباط را با رضایت جنسی و زناشویی دارد.

یافته‌ی این مطالعه مبنی بر همبستگی معکوس سن با رضایت جنسی، با یافته‌های مطالعات مهدوی و نسیمی (۱۰) و نیز آذری و همکاران (۲۱) همسو بود. همچنین، همبستگی معکوس مدت ازدواج با رضایت جنسی زنان نیز با مطالعات دیگر همسو بود (۲۲، ۹). در ابتدای ازدواج، جذابیت‌ها و محرک‌های جنسی، بر مشکلات زوجین سرپوش می‌گذارد، اما با گذشت زمان و کاهش این جذابیت‌ها، مشکلاتی نظیر افزایش اختلافات همسران، مسایل مربوط به فرزندان، مشکلات اقتصادی و تغییرات هورمون‌های زنانه به مرور پدیدار می‌شوند و بر رابطه‌ی جنسی اثر منفی می‌گذارند (۲۲). بر اساس یافته‌ها، سن همسر نیز با رضایت جنسی همبستگی معکوس داشت؛ شاید از علل این امر، کاهش محرک‌های مرد برای ایجاد رابطه‌ی مطلوب در اثر کاهش تمایلات جنسی باشد. در این زمینه، مطالعه‌ای نشان داد که سن همسر بر میل جنسی زنان اثرگذار است، اما بر روی رضایت جنسی تأثیری ندارد (۲۳).

همسو با یافته‌ی مطالعه‌ی حاضر مبنی بر ارتباط تحصیلات با رضایت جنسی، Barrientos و Paez نیز نشان دادند که با افزایش سطح تحصیلات، رضایت جنسی افزایش می‌یابد (۲۴). در حقیقت، تحصیلات بالا با افزایش مهارت‌های عاطفی، شناختی و عقلانی، به زنان در مواجهه با مشکلات زندگی یاری می‌رساند و باعث تغییر نگرش‌های غلط به مسایل جنسی می‌شود (۲۲). البته، برخی نتایج

حاکی از عدم همبستگی (۶) یا همبستگی معکوس این دو می‌باشد. بر این اساس که سطح بالای تحصیلات، باعث نوعی خود برتر بینی می‌شود و این امر، عامل آسیب‌زایی در زندگی جنسی قلمداد می‌شود (۲۵). بر خلاف مطالعه‌ی حاضر که ارتباط معنی‌داری بین تحصیلات با رضایت زناشویی را نشان نداد، ضیایی و همکاران، همبستگی معنی‌دار این دو متغیر را نشان دادند؛ در واقع، زوجین دارای تحصیلات بالاتر، ثبات اقتصادی بالاتری در زندگی دارند و در نتیجه، از رضایت جنسی و زناشویی بیشتری برخوردارند (۵). ارتباط مثبت تحصیلات مردان با رضایت جنسی و زناشویی نیز با مطالعه‌ای در تبریز همسو بود (۲۶). کسب علم، با افزایش رشد فکری و آگاهی مردان، نحوه‌ی ارتباط با همسر را بهبود می‌بخشد و بر مهارت‌های همسراری می‌افزاید.

شغل زنان با رضایت جنسی و زناشویی ارتباط معنی‌داری نداشت که مشابه یافته‌ی متولی و همکاران مبنی بر عدم تفاوت رضایت زناشویی و صمیمیت زوجین در تمام ابعاد (از جمله بعد جنسی) در زنان باردار شاغل و غیر شاغل بود (۱۱). اگر چه مغایر با یافته‌های مطالعه‌ی حاضر، مطالعه‌ی امیری و همکاران نشان داد که رضایت زناشویی در زنان خانه‌دار به طور معنی‌داری بیشتر است (۲۷). Swank و Fahs نیز نشان دادند که رضایت جنسی در زنانی که اشتغال تمام وقت دارند، کمتر است (۱۳). همچنین، شواهد نشان داده است که با افزایش مرتبه‌ی شغلی زنان، گرایش آن‌ها به طلاق افزایش می‌یابد (۱۲)؛ این موضوع، حاکی از کاهش کیفیت روابط زناشویی می‌باشد.

در مطالعه‌ی حاضر، داشتن درآمد مستقل با رضایت جنسی و زناشویی ارتباط داشت. Kim و Kang نیز در مطالعه‌ی خود نشان دادند که در افراد شاغل و دارای درآمد بیشتر، کیفیت زندگی جنسی بالاتر است (۲۸). در تبیین این یافته، باید گفت زنان دارای درآمد رفاه بالاتر و خودکارآمدی بیشتری دارند و این امر موجب رضایت جنسی بالاتر می‌شود. همچنین، کسب درآمد موجب استقلال مالی، آزادی و احساس مفید بودن می‌شود که پیامد آن، رضایت از زندگی است (۲۲). اما همین امر، چون شمشیری دو لبه است که در صورت بروز اختلافات، با ایجاد پشتوانه‌ی اقتصادی تصمیم به طلاق را برای زنان

نداشتند. مشابه این یافته، مطالعه‌ای نشان داد که رضایت زناشویی با نوع محل سکونت ارتباطی ندارد (۲۷). به نظر می‌رسد توجه به برخی ملاک‌های اقتصادی در شروع زندگی زوجین، مانند داشتن مسکن شخصی، پیش‌گویی کننده‌ی رضایت زناشویی و جنسی زوجین در آینده نخواهد بود. این در حالی است که امروزه از عوامل مهم تأخیر در ازدواج جوانان، موانع اقتصادی هستند (۸).

یافته‌های این پژوهش، محصول مطالعه بر روی ۲۰۰ زن مراجعه کننده به مراکز دانشگاهی بود؛ با توجه به رویکرد پژوهش در بررسی تأثیر عوامل اقتصادی، شاید طبقه‌ای از جامعه که دارای سطح اقتصادی بالاتری هستند و به مراکز خصوصی مراجعه می‌کنند، در نمونه‌ها پوشش داده نشد. پیشنهاد می‌شود در آینده بررسی‌های مشابه با حجم نمونه‌ی بزرگ‌تر و بررسی هم‌زمان مراکز خصوصی و دولتی صورت بگیرد.

تشکر و قدردانی

این پژوهش برگرفته از پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد مامایی می‌باشد که در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با کد اخلاقی SBMU2.REC.1394.82 انجام شد. بدین وسیله از تمام استادان، مسؤولین محترم دانشگاه و مراکز بهداشتی - درمانی قدردانی می‌شود.

سهل‌الوصول‌تر می‌نماید؛ چنانچه برخی شواهد نشان داده‌اند که افزایش درآمد زنان، از عوامل مؤثر بر گرایش بیشتر آنان به طلاق می‌باشد (۱۲).

در این مطالعه، شغل مردان و رضایت جنسی و زناشویی ارتباط معنی‌داری نداشتند، اما امیری و همکاران نشان دادند که رضایت زناشویی زنانی که همسرشان استخدام رسمی شده و دارای شغل ثابت است، بیشتر می‌باشد (۲۷)، اما شاید آن چه که در مورد شغل مردان مهم و تأثیرگذار است، میزان درآمد و دنبال آن، وضعیت رفاهی خانوار است. بیشتر مطالعات نیز به جای نوع شغل، به بررسی وضع اقتصادی پرداخته‌اند. در این مطالعه نیز تجلی شغل مرد در زندگی خانوادگی که همان شاخص‌دارایی بود، بیشترین ارتباط را با کیفیت زندگی زناشویی زنان داشت. در این راستا، شواهد نشان داده‌اند که با بهبود وضع اقتصادی خانواده، میزان رضایت جنسی زنان افزایش می‌یابد و زوجینی که وضع اقتصادی خوبی دارند، به سبب کاهش مشکلات روحی ناشی از مشکلات اقتصادی، از رضایت جنسی بیشتری برخوردارند (۹). در حالی که مشکلات مالی، بر وضعیت عاطفی و رفتاری زوج اثر می‌گذارد و باعث بروز تعارضات زناشویی می‌شود (۲۹).

نوع مسکن (شخصی یا استیجاری)، سطح زیربنای منزل و سرانه‌ی مسکونی خالص با رضایت جنسی و زناشویی ارتباط

References

1. Stanik CE, Bryant CM. Sexual satisfaction, perceived availability of alternative partners, and marital quality in newlywed African American couples. *J Sex Res* 2012; 49(4): 400-7.
2. Maarefi G. A study on sexual health of spouses along with ways of attaining it in Shi'ite perspective based on the Ahaadith of Vasaa'eloshshi'e Book. *Daneshvar Med* 2009; 16(78): 67-74. [In Persian].
3. Ebrahimi A, Shaikh Zeinodini S, Merasi MR. The association between psychopathology of family relationships and cognitive vulnerability (Dysfunctional attitude and interpersonal cognitive distortion). *J Isfahan Med Sch* 2012; 29(167): 2391-9. [In Persian].
4. Shahhosseini Z, Gardeshi ZH, Pourasghar M, Salehi F. A review of affecting factors on sexual satisfaction in women. *Mater Sociomed* 2014; 26(6): 378-81.
5. Ziaee T, Jannati Y, Mobasheri E, Taghavi T, Abdollahi H, Modanloo M, et al. The relationship between marital and sexual satisfaction among married women employees at Golestan University of Medical Sciences, Iran. *Iran J Psychiatry Behav Sci* 2014; 8(2): 44-51.
6. Rahmani A, Merghati Khoei E, Sadeghi N, Allahgholi L. Relationship between Sexual pleasure and marital satisfaction. *Iran J Nurs* 2011; 24(70): 82-90. [In Persian].
7. Golmakani N, Dormohammadi M, Mazloum SR. Survey of sexual satisfaction and marital satisfaction during postpartum at primiparous women referred to health care centers of Mashhad, Iran. *Iran J Obstet Gynecol Infertil* 2013; 16(55): 7-13. [In Persian].
8. Tayebinia M. Analyzing the tendency of young people towards marriage and identifying its obstacles and problems. *The Sociology of the Youth Studies Quarterly* 2015; 5(16): 63-86. [In Persian].
9. Shahvary Z, Gholizade L, Mohamad Hoseiny S. Determination of some related factors on women sexual satisfaction Gachsaran (South-West of Iran). *J Gorgan Uni Med Sci* 2010; 11(4): 51-6. [In Persian].
10. Mahdavi SMS, Nassimi M. A Sociological survey on women's satisfaction about marital relations. *Journal of Social Sciences* 2008; 2(3): 5-26. [In Persian].
11. Motavalli R, Ozgoli G, Bakhtiari M, Alavi Majid H. Marital satisfaction and marital intimacy in employed and unemployed pregnant women of Ardebil city. *J Ardabil Univ Med Sci* 2009; 9(4): 315-24. [In Persian].
12. Fatehi Dehaghani A, Nazari AM. Sociological analysis of factors contributing to couples' tendency toward divorce in Isfahan province. *Societal Security Studies* 2011; 2(25): 13-54. [In Persian].
13. Fahs B, Swank E. Social identities as predictors of women's sexual satisfaction and sexual activity. *Arch Sex Behav* 2011; 40(5): 903-14.
14. Larson JH, Anderson SM, Holman TB, Niemann BK. A longitudinal study of the effects of premarital

- communication, relationship stability, and self-esteem on sexual satisfaction in the first year of marriage. *J Sex Marital Ther* 1998; 24(3): 193-206.
15. Bahrami N, Yaghoobzadeh A, Sharif Nia H, Soliemani MA, Haghdoost AA. Validity and reliability of the Persian version of Larson Sexual Satisfaction Questionnaire in couples. *J Kerman Univ Med Sci* 2016; 23(3): 344-56. [In Persian].
 16. Hudson WW. The WALMYR Assessment Scales scoring manual. Tempe, AZ: WALMYR Pub. Co; 1992.
 17. Torkan H, Moulavi H. Psychometrical properties of the index of marital satisfaction (IMS). *Journal of Psychology* 2009; 13(1): 3-19. [In Persian].
 18. Kiani Z, Simbar M, Dolatian M, Zaeri F. Relationship between structural social determinants of health and women's empowerment in reproductive health. *J Sch Public Health Inst Public Health Res* 2015; 13(2): 1-15. [In Persian].
 19. Rose D, O'Reilly K. The ESRC review of government social classifications. London, UK: Office for National Statistics; 1998.
 20. Kiani Z, Simbar M, Dolatian M, Zaeri F. Relationship between social determinants of health and empowerment of women in reproductive health centers Beheshti University of Medical Sciences in 2014. [MSc Thesis]. Tehran, Iran: School of Nursing and Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences; 2014. [In Persian].
 21. Azari S, Shahnazi M, Farshbafkhalili A, Abbasnezhad O. Sexual satisfaction among women using withdrawal and medical contraceptive methods in Tabriz health centers. *Med Sci J Islamic Azad Univ Tehran Med Branch* 2014; 24(1): 54-60. [In Persian].
 22. Heidari AR, Askary P, Azarkish M. Relation of some demographic factors with marital commitment, sexual satisfaction and life satisfaction in women. *J Am Sci* 2012; 8(2): 194-9.
 23. Dor Mohammadi M, Jafarnezhad F, Aghayi MA, Kazemeini H. Investigating the Relationship between Sexual Function and Obesity in Women. *Iran J Obstet Gynecol Infertil* 2012; 15(24): 26-33. [In Persian].
 24. Barrientos JE, Paez D. Psychosocial variables of sexual satisfaction in Chile. *J Sex Marital Ther* 2006; 32(5): 351-68.
 25. Abdoly M, Pourmousavi L. The relationship between sexual satisfaction and education levels in women. *International Journal of Women's Health and Reproduction Sciences* 2013; 1(2): 39-44.
 26. Mirghafourvand M, Mohammad-Alizadeh-Charandabi S, Asghari Jafarabadi M, Tavananezhad N, Karkhane M. Socio demographic predictors of marital satisfaction in women of reproductive age, Tabriz, Iran, 2013. *Iran J Obstet Gynecol Infertil* 2013; 16(72): 1-12. [In Persian].
 27. Amiri M, Sadeqi Z, Hoseinpoor MH, Khosravi A. Marital satisfaction and its influencing factors in fertile and infertile women. *J Fam Reprod Health* 2016; 10(3): 139-45.
 28. Kim JS, Kang S. A study on body image, sexual quality of life, depression, and quality of life in middle-aged adults. *Asian Nurs Res (Korean Soc Nurs Sci)* 2015; 9(2): 96-103.
 29. Conger RD, Conger KJ, Elder GH, Jr., Lorenz FO, Simons RL, Whitbeck LB. A family process model of economic hardship and adjustment of early adolescent boys. *Child Dev* 1992; 63(3): 526-41.

A Study on the Relationship of Economic and Demographic Factors with Sexual and Marital Satisfaction in a Sample of Iranian Women, 2015-2016

Tayebeh Darooneh¹, Giti Ozgoli², Zohreh Sheikhan³, Maliheh Nasiri⁴

Original Article

Abstract

Background: Sexual satisfaction and marital satisfaction, two markers of marital relationship, are influenced by many factors. Among them, role of economic and demographic factors on marital satisfaction has mentioned nearly; but there are few evidences about this issue, especially the effect of economic factors on sexual satisfaction in Iranian women. Accordingly, this study aimed to determine the relationship of economic and demographic factors with sexual and marital satisfaction in women referred to health centers affiliated to Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Iran.

Methods: This descriptive analytic study conducted on 200 women at randomly selected health centers during 2015-2016. Research instruments were a researcher-made demographic, Larson sexual satisfaction, and socioeconomic questionnaires and Hudson marital index. Data were analyzed via SPSS software using independent t, Pearson's correlation, one-way ANOVA and linear regression tests.

Findings: Couple age, marriage age, couple's educational level, finance index, and women's independent income were correlated with sexual satisfaction ($P < 0.050$ for all). Men's educational level, finance index and women's independent income were correlated with marital satisfaction ($P < 0.050$). Linear regression showed that finance index had the strongest relationship with sexual and marital satisfaction ($P < 0.001$).

Conclusion: Economic and demographic conditions are effective on sexual and marital satisfaction. Similar studies by sampling both public and private centers are suggested; so, more people would be covered with a variety of economic conditions.

Keywords: Sexual satisfaction, Marriage, Satisfaction, Economic factors, Demographic factors

Citation: Darooneh T, Ozgoli G, Sheikhan Z, Nasiri M. A Study on the Relationship of Economic and Demographic Factors with Sexual and Marital Satisfaction in a Sample of Iranian Women, 2015-2016. J Isfahan Med Sch 2017; 35(418): 50-6.

1- MSc Student, Student Research and Technology Office, Department of Midwifery and Reproductive Health, School of Nursing and Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2- Assistant Professor, Department of Midwifery and Reproductive Health, School of Nursing and Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

3- Instructor, Department of Midwifery and Reproductive Health, School of Nursing and Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

4- Assistant Professor, Department of Biostatistics, School of Nursing and Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Corresponding Author: Giti Ozgoli, Email: gozgoli@gmail.com